

Raadsbrief vervolg op zienswijze Rekenkamer Midden-Brabant en oproep tot verenigde vergadering

Kenmerk: LT/PE/2024-03

Datum: 21-11-2024

Beste raadsleden Regio Hart van Brabant,

Op 1 november 2024 heeft de Rekenkamer Midden-Brabant (RMB) met een ingezonden brief¹ de gemeenteraden van Loon op Zand, Goirle, Hilvarenbeek en Dongen geadviseerd over risico's in de contracten van 'Crossroads'² inzake de hoog specialistische jeugdhulp (segment 1). De RMB stelt in haar zienswijze³ een extra onderzoek voor, onafhankelijk van Regio Hart van Brabant (regio HvB) en de aangestelde taskforce, om de exacte oorzaken van de tekortkomingen vast te stellen.

Hierover zijn in de regio door verschillende gemeenteraden moties aangenomen ofwel ingetrokken. Daarnaast zijn hierover meerdere (ook ambtelijke) vragen gesteld. Hierdoor merken we dat er in de regio behoefte is aan antwoorden op hoe we regionaal met dit vraagstuk omgaan. Dit is logisch, want de inkoop van hoog specialistische jeugdhulp doen we gezamenlijk met alle deelnemende gemeenten van Regio HvB. Daarom informeren wij uw raden graag in de vorm van een korte samenvatting van de RMB zienswijze, een reactie op hoofdlijnen daarop en schetsen we een vervolgproces over de regionale oproep tot een verenigde vergadering.

Samenvatting RMB zienswijze

De RMB ziet mogelijke tekortkomingen in de contracten met Crossroads die volgens hen de uitvoering van de hoog specialistische jeugdhulp in gevaar kunnen brengen:

- **Taakgerichte bekostiging:** deze aanpak is naar mening RMB inconsistent toegepast, waardoor de urgentie om budgetoverschrijdingen te monitoren en te corrigeren is verminderd.
- **Verzwakt contractmanagement:** de samenwerking tussen HvB en Crossroads kan leiden tot uitstel in het aanpakken van tekortkomingen, omdat hiërarchische controle ontbreekt.
- **Onvoldoende rol voor gemeenten:** gemeenten hebben geen duidelijke controlefunctie, wat kan wijzen op een democratisch tekort in het toezicht op de jeugdhulp.
- **Er moest nog veel worden uitgewerkt:** er was geen tijdlijn voor ontwikkel- en transformatieopgaven en voor belangrijke definities van het systeem.
- **Onduidelijkheid in relaties:** de onderlinge verantwoordelijkheden tussen Crossroads en de vier hoofdpartners zijn onduidelijk.

---

1 <https://raad.goirle.nl/Vergaderingen/Extra-raadsvergadering/2024/07-november/19:30/Zienswijze-Rekenkamer-Midden-Brabant/RMB-Aanbiedingsbrief-Rekenkamerbrief-Crossroads-2024-11-01.pdf>

2 Crossroads is een samenwerkingsverband tussen hoog specialistische jeugdzorgorganisaties in de Regio Hart van Brabant, zijnde Amarant, GGz Breburg, Sterk Huis en de Viersprong. <https://www.zorgcombinatiecrossroads.nl/>

3 <https://raad.goirle.nl/Vergaderingen/Extra-raadsvergadering/2024/07-november/19:30/Zienswijze-Rekenkamer-Midden-Brabant/Presentatie-RMB-CrossRoads-7November2024.pdf>

In de samenvatting is de RMB stellig, maar in de toelichting bij de brief wordt een aantal nuanceringen gemaakt. Daarnaast zien we in de brief van de RMB en in de presentatie die zij aan de gemeenteraad van Goirle hebben gegeven, enkele interpretaties en opmerkingen over het contract met Crossroads die volgens ons niet geheel juist zijn.

Uiteindelijk adviseert de RMB aan de gemeenteraden van Loon op Zand, Goirle, Hilvarenbeek en Dongen dat extra onderzoek, extern en onafhankelijk van Regio HvB en Crossroads, nodig is om de exacte oorzaken van de problemen vast te stellen en ook om toekomstige risico's te mitigeren. Dit extra onderzoek door een derde partij te laten uitvoeren, niet zijnde RMB.

Regionale reactie op hoofdlijnen

Wij zijn één regio HvB, we hebben de inkoop sociaal domein uitgevoerd als elf gemeenten samen. Dit betekent dat ondanks dat de RMB aan de vier gemeenteraden Loon op Zand, Goirle, Hilvarenbeek en Dongen heeft geadviseerd, dit ook impact heeft voor de andere zeven gemeenten. De afgelopen drie maanden hebben we uw raden op basis van de (openbare) gezamenlijke analyse van Crossroads en Regio HvB (bijlage 1) over de stand van zaken bijgepraat en geïnformeerd⁴. Hiervoor is een gezamenlijke taskforce, met medewerkers van Regio HvB en Crossroads, aangesteld. Op basis van deze informatie concluderen wij:

- 1)** De door de RMB gestelde tekortkomingen 1, 2, 4 en 5 en bijhorende oplossingen gaan over de huidige situatie met Crossroads:
  - Deze knelpunten en oplossingen herkennen en delen we. De RMB haalt veel van haar bevindingen uit onze gezamenlijke analyse met Crossroads (bijlage 1) aan. Dit vinden wij positief, want dit laat zien dat we samen met Crossroads transparant zijn geweest in de situatie en bevindingen.
  - Deze knelpunten en oplossingen worden al opgepakt in de taskforce die minimaal tot 01-01-2026 wordt gecontinueerd. Deze knelpunten vragen van Crossroads verandering in aanpak. Crossroads heeft dat verder uitgewerkt in haar Plan van Aanpak 'Crossroads in de volgende fase'. Op basis van vier lijnen werkt de taskforce van regio en Crossroads samen verder om de hulpverlening te verbeteren en de transformatie-afspraken te realiseren. De vier lijnen zijn:
    - Monitoring, financiën en korte termijn interventies: hierin stuurt de taskforce op de afgesproken korte termijn interventies aan de hand van bijbehorende prestatie-indicatoren. Daarbij vindt binnen deze lijn ook doorontwikkeling van de indicatoren plaats, volgen we de financiële ontwikkelingen en werken we aan een 'objectief' budgetmodel.
    - Cliënt en Transformatie: hierin werkt de taskforce de beoogde transformatiebewegingen verder uit. Op hoofdlijnen streven we de volgende bewegingen na: doorontwikkeling van passende, tijdige, integrale hulp en realiseren van de beweging naar nul (geen uithuisplaatsingen, geen gesloten plaatsingen, geen

---

⁴ <https://www.regio-hartvanbrabant.nl/wp-content/uploads/2024/09/240925-Presentatie-Radenavond-Jeugdhulp.pdf>

plaatsingen buiten de regio). Daarbinnen hebben we voor de korte termijn concrete acties om op te pakken afgesproken.

- Governance: aanscherping van de samenwerkingsafspraken binnen Crossroads en tussen Crossroads en regio.
  - Communicatie: zorgdragen voor afgestemde communicatie intern en naar externe partijen en inwoners.
- Een eventueel extra onderzoek leidt tot extra capaciteitsdruk bij Crossroads en alle gemeenten. Graag benadrukken we dat we alle aandacht en tijd willen richten op onze algemene ambitie 'goede zorg en ondersteuning bieden aan kwetsbare jongeren en tegelijkertijd ons zorgsysteem betaalbaar houden' en op onze specifieke ambitie met Crossroads om de geconstateerde knelpunten aan te pakken. Waarbij we tevens willen opmerken dat het niet alleen knelpunten zijn die Crossroads betreffen, maar ook gelegen zijn in de samenwerking tussen Crossroads en verwijzers, met daarbij speciale aandacht voor de gemeentelijke toegangen en andere samenwerkingspartners als onderwijs.
  - Bij een eventueel extra onderzoek is de samenhang met andere onderzoeken van wezenlijk belang:
    - Zo start eind 2024/Q1 van 2025 bij de gemeenten Loon op Zand, Goirle, Hilvarenbeek en Dongen de derde fase van het meerjarenonderzoek van de RMB naar de effecten van de inkoop jeugdhulp met daarbij specifieke aandacht voor de werking van de toegang.
    - Rekenkamer gemeente Waalwijk doet momenteel een onderzoek naar de uitvoering jeugdhulp door de gemeentelijke toegang.
    - Landelijk is de Jeugdautoriteit van plan een onderzoek te doen naar taakgerichte financiering. Een onderzoek waar we als regio ook ons voordeel mee kunnen doen.
  - Indien een extra onderzoek naar de situatie met Crossroads volgens uw raden zinvol is, schatten wij in dat medio 2026 een passender termijn is, gelet op de lopende onderzoeken en op het feit dat er dan ruim een jaar gewerkt is aan de doorontwikkelingen in lijn met het Plan van Aanpak en de transformatie. Dit leidt mogelijk wel meer tot nieuwe en bruikbare informatie. Hiermee wordt het beoogde extra onderzoek van belangrijke toegevoegde waarde, we kunnen op onafhankelijke wijze de voortgang van de verbeteracties en transformatie bepalen.
  - De door RMB gestelde tekortkoming 3 en oplossing 3 gaan niet over de huidige situatie met Crossroads, maar gaan over de controlebevoegdheid van uw raden. Dit is zeker een belangrijk thema. Zie hierna onder het kopje 'Vervolgproces'.
  - De regionale inkoop is (grotendeels) taakgericht opgezet. De bedoeling hierachter is om professionals de ruimte te geven om te doen wat nodig is voor inwoners, gebaseerd op de door uw raden vastgestelde uitgangspunten. Om de geconstateerde knelpunten op te lossen, zijn wij ervan overtuigd dat de taskforce met de huidige analyse eerder resultaten bereikt dan met extra onderzoek. De taskforce kan nu kort op de bal zitten, volgen hoe oplossingen uitwerken en bijsturen. Een extra onderzoek vertraagt en bemoeilijkt die gekozen strategie.
- 2) Naast de gezamenlijke analyse bestaat er al onafhankelijke controle, zoals:
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, die bij signalen over tekortkomingen in de kwaliteit onderzoek uitvoert;

- De Jeugdautoriteit, deze heeft aangegeven tevreden te zijn met de aanpak van de regio HvB.
- 3) Indien er vragen zijn die u nader onderzocht wil hebben, vernemen we deze graag. Want de taskforce wordt tot minimaal 01-01-2026 gecontinueerd en eventuele vragen kunnen we daarin agenderen.

Vervolgproces

We zien nu niet in waarom een extra (onafhankelijk) onderzoek naar de situatie rondom Crossroads nodig zou zijn. Als uw raden een extra onderzoek wenselijk achten, zou begin 2026 een passender moment zijn, omdat dit waarschijnlijk nieuwe en rijkere informatie oplevert. Daarnaast koppelt de RMB een aantal, inhoudelijk wezenlijke vragen aan de situatie Crossroads. Een deel van deze vragen controlebevoegdheid, definitie efficiënte en effectieve zorg, uitwerking normalisering is belangrijk, maar niet gekoppeld aan het contract segment 1 en Crossroads. En deels betreft dit ook landelijke vraagstukken. Het komen tot een heldere vraagstelling voor een eventueel onderzoek is in dit kader ons inziens belangrijk om de bruikbaarheid zo groot mogelijk te maken.

Verscheidene gemeenten hebben opgeroepen tot een verenigde vergadering (bijlagen 2 t/m 5). De aangenomen moties hebben een verschillende benadering van de vraag. De rode draad die wij uit uw moties halen, is de wens tot een gesprek over de manier waarop uw raden (meer) zicht en grip krijgen op jeugdhulp in de regio. Dit is een breed vraagstuk, want dit gaat over gaat niet alleen over meer zicht op jeugdhulpaanbieders (zoals Crossroads), maar ook bijvoorbeeld over verwijzers, verwijsgedrag en partners zoals onderwijs. Op basis hiervan bereiden wij met het algemeen bestuur een verenigde vergadering voor. Op korte termijn komen wij bij uw raden terug met een datum in de richting van het eerste kwartaal 2025.

Met vriendelijke groet,

Namens de Bestuurscommissie Jeugd,

Dion Dankers,
Voorzitter

Bijlagen

1. Gezamenlijke analyse Crossroads en Regio Hart van Brabant (taskforce) juli - augustus 2024
2. Goirle - Motie Oproep verenigde vergadering Regio Hart van Brabant (AANGENOMEN)
3. Oisterwijk – Motie Regionale samenwerking (AANGENOMEN)
4. Dongen – Brief aan RHvB steun motie Goirle
5. Tilburg - Oproep Verenigde Vergadering Regio Hart van Brabant (AANGENOMEN)